

Για την 8η διοργάνωση του IFPA η θεματική που έχει σχεδιαστεί από τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή, Γιάννη Μήτρου, είναι η ακόλουθη:

”Post-Anthropocene: Λιβιδινικές Πτυχώσεις”

Σε συνέχεια της έρευνας του IFPA που με εμμéνια στοχεύει στην ανάδειξη των πιο σύνθετων ζητημάτων που αφορούν τον άνθρωπο στην συγχρονία στην μετα-ψηφιακή εποχή. Μέσα από την καλλιτεχνική δημιουργία που την θεωρούμε ως μια ριζική ποιητική-κοινωνική και πολιτική πράξη αλλά και μέσα από τον διαυγή φιλοσοφικό και ψυχαναλυτικό λόγο σε σχέση με την επιστημονική εξέλιξη. Έτσι η μετα-ψηφιακή πραγματικότητα μας εγκαλεί να περάσουμε σε επίπεδο σκέψης στην μετα-ανθρωπόκαινο κατάσταση. Οπότε να προσεγγίσουμε την έννοια του μετα-ανθρωπισμού και άρα του σώματος στην υβριδική του υπόσταση. Και στις λιβινικές του πτυχώσεις. Ο μετά-ανθρωπισμός αφορά σε μια φιλοσοφική και πολιτισμική λογική που επανεξετάζει τα όρια του ανθρώπινου σώματος, της ταυτότητας και της εμπειρίας ως βίωμα σε συνάρτηση με την ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας. Υπό το πλαίσιο αυτό, η σεξουαλικότητα ή λιβιδινική κατάσταση κατέχει σημαντικότα θέση, καθώς συνδέεται άμεσα με το σώμα, την επιθυμία, την απόλαυση και τη συγκρότηση της υποκειμενικότητας. Η σχέση μεταξύ μετά-ανθρωπισμού και σεξουαλικότητας δεν είναι απλώς τεχνολογική, αλλά βαθιά πολιτική, κοινωνική και φιλοσοφική.

Ο παραδοσιακός ανθρωπισμός αντιλαμβανόταν τη σεξουαλικότητα ως βιολογικά προσδιορισμένη και συνδεδεμένη με το φύλο, την αναπαραγωγή και τη φυσική σωματικότητα. Αντίθετα, ο μετά-ανθρωπισμός αμφισβητεί αυτή τη σταθερότητα, προτείνοντας ότι το ανθρώπινο σώμα δεν αποτελεί ένα κλειστό και αμετάβλητο σύστημα, αλλά ένα πεδίο συνεχούς μετασχηματισμού και ρευστότητας της εμφυλότητας του. Τεχνολογίες όπως η βιοτεχνολογία, η κυβερνητική, η τεχνητή νοημοσύνη και η εικονική πραγματικότητα επαναπροσδιορίζουν τον τρόπο με τον οποίο βιώνεται και εκφράζεται η σεξουαλικότητα.

Σημαντικό σημείο τομής μετά-ανθρωπισμού και σεξουαλικότητας είναι η αποδέσμευση της επιθυμίας από το βιολογικό σώμα, σε μερικό επίπεδο. Πρόκειται για την λεγόμενη ψηφιακή σεξουαλικότητα, τα εικονικά σώματα και οι σχέσεις με μη ανθρώπινες οντότητες (όπως έμφυλα ρομπότ ή ψηφιακοί σύντροφοι). Στο μετά-ανθρωπιστικό πλαίσιο λοιπόν, η σεξουαλική εμπειρία δεν περιορίζεται στη φυσική επαφή, αλλά μπορεί να διαμεσολαβείται από τεχνολογικά μέσα, επεκτείνοντας τις μορφές απόλαυσης και συναισθηματικού δεσμού. Το ερώτημα είναι το κατά πόσο το άμεσο βίωμα του ζωντανού σώματος στον ζωντανό χώρο μπορεί να αντικατασταθεί έστω και μερικώς. Παράλληλα, ο μετά-ανθρωπισμός συνδέεται στενά με τις queer θεωρίες, καθώς και οι δύο προσεγγίσεις αποδομούν τις κανονιστικές αντιλήψεις περί φύλου και σεξουαλικότητας. Η ιδέα ενός ρευστού, υβριδικού σώματος υπονομεύει το δίπολο άντρας/γυναίκα και ετεροφυλοφιλία/ομοφυλοφιλία, προτείνοντας πολλαπλές, μεταβαλλόμενες ταυτότητες (Haraway, Butler). Η τεχνολογία εν δυνάμει λειτουργεί εδώ ως εργαλείο χειραφέτησης, επιτρέποντας στα άτομα να επανασχεδιάσουν το σώμα και τη σεξουαλική τους έκφραση σύμφωνα με τις επιθυμίες τους. Όμως η σχέση μετά-ανθρωπισμού και σεξουαλικότητας στο αναφερόμενο πλαίσιο βρίθκει από προβληματισμούς και ερωτήματα που αφορούν στην εμπορευματοποίηση του σώματος μέσω της πραγματοποίησής του. Επίσης η ανισότητα στην πρόσβαση στις τεχνολογίες και ο κίνδυνος νέων μορφών ελέγχου και επιβαλλόμενης κανονικοποίησης αποτελούν σοβαρές ηθικές και κοινωνικο-πολιτικές προβληματικο-ποιημένες πραγματικότητες. Άρα η σεξουαλικότητα, αντί να απελευθερώνεται, ενδέχεται να υποταχθεί σε αλγορίθμους, δεδομένα και πρότυπα που αναπαράγουν εξουσιαστικές δομές.

Κατά συνέπεια, ο μετά-ανθρωπισμός διανοίγει ένα ιδιαίτερα παραγωγικό πλαίσιο τόσο για την καλλιτεχνική πράξη όσο και για την σκέψη προκειμένου να επανεξεταστεί το σώμα και οι πτυχώσεις της σεξουαλικότητας του σε έναν κόσμο που αλλάζει με σαρωτικό τρόπο. Μέσα από τη διάρρηξη των ορίων μεταξύ ανθρώπινου και μη ανθρώπινου, φυσικού και τεχνητού, ανοίγονται νέες δυνατότητες για την κατανόηση της επιθυμίας, της ταυτότητας και τελικά του σώματος. Στον ίδιο χρόνο, καθίσταται αναγκαία μια κριτική προσέγγιση, ώστε η επιστημονικο-τεχνολογική εξέλιξη να έρθει μπροστά στον φακό της κοινωνικής συνθήκης και του πολιτικού ως πραγμάτωση της ανθρώπινης ελευθερίας σε κάθε επίπεδο.